

54. møde.

Fredag den 27. maj kl. 11.

Formanden:

I skrivelse af gårs dato meddeler undervisningsministeren, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v. (Lovforslag nr. L 185).

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg tillader mig herved for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v.*

Når jeg fremkommer med dette lovforslag på dette fremrykkede tidspunkt af folketings-samlingen, skal det ses på baggrund af, at der i marts 1978 skal afholdes kommunalvalg og i tilslutning hertil nyvalg til kommissioner og nævn inden for skolestyrelseslovens område. Skal nye bekendtgørelser og cirkulærer udstedes i forbindelse hermed, er det påkrævet, at de fremkommer en passende tid forud for valgenes afholdelse. Fremsættelsen af et lovforslag har imidlertid måttet bero på fremkomsten af betænkning fra det udvalg, der var nedsat til at overveje eventuelle ændringer i de hidtil gældende regler om de omhandlede kommissioner og nævn. Udvalget afgav betænkning i slutningen af april 1977, og jeg har derefter omgående taget stilling til betænkningens forslag med henblik på at kunne forelægge et lovforslag for tinget allerede i indeværende

samling med henblik på snarest mulig gennemførelse i den kommende samling. Herved vil der også være mulighed for ved genfremsættelsen at tage hensyn til kommentarer, som måtte fremkomme i forbindelse med lovforslagets fremsættelse nu. Jeg har samtidig med lovforslagets udarbejdelse sendt dette til orientering for og eventuelle kommentarer fra de organisationer m. v., som har været repræsenteret i udvalget. Jeg vil under lovforslagets behandling i folketinget nærmere kunne redegøre herfor.

Jeg er enig i de fleste af de i betænkningen fremsatte forslag, som af hensyn til det foran anførte fremsættes i den foreliggende skikkelse, uanset at jeg ikke på alle punkter er enig med udvalget.

I indledningen til bemærkningerne til lovforslaget har jeg gjort opmærksom på, på hvilke punkter forslaget vil blive ændret ved genfremsættelsen i næste folketingssamling.

Ved lovforslaget opretholdes de nuværende skolenævn i folkeskolen. Disse foreslås dog sammensat alene af forældrerepræsentanter, men således at det overlades til den enkelte kommunalbestyrelse at træffe bestemmelse om, at et af dens medlemmer skal deltage i nævnets møder uden stemmeret. Medlemstallet foreslås fastsat til 5 eller 7 imod 3 eller 5 efter den gældende lov. Endelig foreslås det, at den særlige repræsentation for forældre til børn i specialklasser bortfalder. Jeg er dog ikke enig i det sidstnævnte forslag. Plejeforældre og stedforældre samt fædre, der lever i et ægteskabs-lignende forhold med moderen, foreslås tillagt valgret og valgbarhed ved skolenævnvalg.

Det foreslås, at de nuværende fritidskommissioner bortfalder, samt at skolekommissionen kommer til at bestå af normalt 13 medlemmer. Heraf udpeger kommunalbestyrelsen 7 medlemmer, der skal være medlemmer af kommunens stående udvalg for skole- og undervisningsvæsenet, mens kommissionen i øvrigt skal bestå af 4 skolenævnmedlemmer, 1 medlem af ungdomsskolenævnet samt 1 medlem af voksenundervisningsnævnet. Jeg mener dog, at voksenundervisningsnævnets repræsentant skal erstattes af yderligere en forældrerepræsentant, og at voksenundervisningsnævnet skal afgive indstilling direkte til kommunalbestyrelsen og ikke til skolekommissionen.

Der foreslås som hidtil oprettet et ungdomsskolenævn, et fritidsnævn og et voksenunder-

[Undervisningsministeren.]

visningsnævn i hver kommune. Fritidsnævnet foreslås – bl. a. i konsekvens af fritidskommissionens bortfald sammensat af 4 kommunalbestyrelsesmedlemmer og 3 medlemmer udpeget af de organisationer m. v., der driver fritidsvirksomhed for børn og unge. Nævnets indstillinger vedrørende denne virksomhed skal afgives til kommunalbestyrelsen. Efter forslaget skal der oprettes tilsvarende nævn i København kommune.

De nuværende skolenævn ved amtskommunale gymnasieskoler, der består af 3 amtsrådsmedlemmer og 2 forældrerepræsentanter, foreslås afløst af et skoleråd bestående af 3 amtsrådsmedlemmer, rektor, 2 lærerrepræsentanter, 2 elevrepræsentanter og 1 repræsentant for det tekniske og administrative personale, alle med stemmeret. Det foreslås samtidig, at de nuværende samarbejdsudvalg bestående af rektor samt 3 lærer- og elevrepræsentanter bortfalder, og at skolerådet overtager de funktioner, der hidtil er blevet varetaget af disse udvalg. En tilsvarende styrelsesordning foreslås indrettet ved Københavns og Frederiksberg kommuners gymnasieskoler. Jeg er dog ikke enig i, at disse samarbejdsudvalg, der virker som kontaktoorgan imellem rektor, lærere og elever, skal bortfalde, idet mange af de problemer, der opstår i skolens dagligdag, bliver taget op og løst på udmærket måde i disse udvalg.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget med de nævnte ændringer til villig behandling i det høje ting.

Den første sag på dagsordenen var:

Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.

Ordføreren for udvalget til valgs prøvelse (Tastesen) (S):

I forbindelse med den almindelige prøvelse af valgene, der fandt sted den 2. marts d. å., godkendte folketinget som bekendt også hr. Lars Emil Johansens og hr. Otto Steenholdts mandater. Dette skete, således som det er hjemlet i forretningsordenens § 1, stk. 6, på grundlag af en foreløbig opgørelse over valget i Grønland.

Med skrivelse af 20. d. m. har ministeren for Grønland nu fremsendt det endelige materiale,

nemlig den af landshøvdingen over Grønland den 5. maj udfærdigede valgboget vedrørende folketingsvalget i Grønland den 15. februar 1977, og ifølge den førnævnte bestemmelse i forretningsordenen skal tinget herefter træffe bestemmelse om, hvorvidt godkendelsen kan opretholdes.

Valgbogen har været tilstillet udvalget til valgs prøvelse, der har behandlet sagen i et i dag afholdt møde.

Det fremgår af valgbogen, at der ved den endelige opgørelse kun er konstateret få afvigelser fra den foreløbige opgørelse, og at disse afvigelser har været uden betydning for valgets resultat.

Det er i valgbogen anført, at der til landshøvdingen er fremsendt en klage over valget fra et ægtepar i Narssaq, der anker over, at de, uagtet de havde foretaget rettidig tilmelding på folke-registret, ikke var optaget på tilflyttervalglisten for 1976-77 og derfor blev afvist på valgstedet den 15. februar 1977.

Den nævnte klage er sammen med en af landshøvdingen indhentet udtalelse fra Narssaq kommune ligeledes tilstillet udvalget til valgs prøvelse.

Kommunalbestyrelsen har i sit svar til landshøvdingen udtalt, at der er sket en beklagelig fejl, og at der til imødegåelse af fremtidige lignende tilfælde vil blive indført en skærpet kontrol med tilflyttervalglisten.

Landshøvdingen har i den skrivelse, hvormed han har fremsendt klagen med bilag til ministeren for Grønland, udtalt, at han ikke har fundet, at ovennævnte har haft indflydelse på valget, hvorfor han ikke har foretaget sig yderligere.

Det fremgår endvidere af en vedlagt kopi, at Narssaq kommune i en skrivelse af 24. februar har svaret klagerne direkte og over for de pågældende vælgere meget beklaget det passerende.

Udvalget til valgs prøvelse har efter det således oplyste ikke fundet anledning til at foretage sig yderligere i denne sag, og jeg kan her efter på udvalgets vegne afgive følgende:

Indstilling.

Den foreløbige godkendelse af Lars Emil Johansen og Otto Steenholdt som valgt i Grønland opretholdes.

Hermed sluttede forhandlingen.

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 146 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lovene om folke-, invalide- og enkepension. (Nedsættelse af aldersgrænsen for førtidig folkepension fra 60 til 55 år m. v.).

(Lovforslag nr. L 51 B. Fremsat 8/3 77. Første behandling 10/3 77. Betænkning 22/4 77. Tilføjelse til betænkningen 13/5 77. Anden behandling 24/5 77. Tillægsbetænkning 25/5 77).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ebba Strange (SF):

Ved anden behandling af det foreliggende lovforslag havde socialistisk folkeparti sammen med Danmarks kommunistiske parti stillet et ændringsforslag om at forhøje den pensionsydelse, der her stilles til rådighed for aldersgruppen mellem 55 og 60 år.

Det forslag blev nedstemt af folketingsflertallet, og derfor står vi nu i dag og skal stemme ved en tredjebehandling, hvor det, der tilbydes denne gruppe mennesker, er det skræbete beløb, som folkepensionsbeløbet i dag udgør, og som nu altså tilbydes en gruppe mennesker, der både har forsørgelsesforpligtelser og behov af et ret stort omfang.

Imidlertid har vi i socialistisk folkeparti erfaring, at der er vældig mange mennesker i dette lønd, der på grund af nedslidning og på grund af et umenneskeligt arbejdspress ønsker at blive førtidspensioneret i en alder af 55 år og i al fald inden 60 års alderen. Vi synes, det er beklageligt, at denne gruppe skal spises af med det helt utilstrækkelige beløb, men på den anden side vil vi ligesom bøje os for, at den gruppe ønsker, er en retssikkerhed, og at de kan blive fri for at gå på bistandskontoret at hente deres penge, at de kan få dem gennem en pensionslov, og derfor undlader SF at stemme til det foreliggende lovforslag.

Tove Jørgensen (DKP):

Når DKP vil stemme imod det lovforslag, der i dag er til tredje behandling, skyldes det ikke, at vi ikke synes, der er behov for en eller anden form for førtidspension, men det skyldes, at det forslag, der ligger her, ikke tilfreds-

stiller de krav, vi må stille til en sådan pension. Der er væsentligst 3 årsager. Det er beløbets størrelse, det er den persongruppe, der er regnet med, og det er spørgsmålet om frivillighed.

Beløbets størrelse har vi allerede ved andenbehandlingen gjort opmærksom på var for lille. Hvad angår persongruppen, mener vi ikke, det kan være rigtigt, at de personer over 55 år, som falder for 26 ugers reglen, skal være henviset til at søge førtidspension.

Der bliver i lovforslaget arbejdet med en årlig tilgang på 1.500 mennesker. Alene i øjeblikket går der omkring 14.000 over 55 år, som har været langtidsledige, dvs. i over 200 dage. Det skøn, man har lavet, er baseret på tilgangen af 60-67-årige, og det er et fuldkommen uholdbart skøn, hvis vi skal tage den nuværende arbejdsløshed i betragtning.

Men alleralvorligst finder vi spørgsmålet om frivillighed, som ikke er tilgodeset i dette forslag. Her er der tale om, at man kan tvinge folk til at søge førtidspension. Jeg skal tillade mig at referere et svar, vi har fået i udvalget, og hvori det hedder, at det sociale udvalg i givet fald vil kunne afslå at yde hjælp efter bistandslovens § 43 under henvisning til, at behovet for hjælp til underhold vil kunne dækkes gennem ydelser efter pensionslovgivningen, således at betingelserne for hjælp efter bistandsloven ikke længere er opfyldt. Har den pågældende søgt førtidig folkepension, kan der imidlertid ydes hjælp efter bistandslovens § 43, indtil pensionssagen er afgjort. Det vil i realiteten sige, at det valg, man stiller de mennesker over for, er: vil du modtage førtidspension, eller vil du slet intet have?

Socialministeren (Eva Gredal):

Det kommunistiske parti har i en mindretalsudtalelse vedrørende dette forslag anført, at frivillighedsprincippet ikke er opfyldt, når en person kan nægtes hjælp efter bistandsloven under henvisning til, at vedkommende er berettiget til førtidig folkepension.

Må jeg gøre opmærksom på, at kontanthjælp efter bistandsloven ydes som udgangspunkt efter § 37 om forbigående hjælp. Først når behovssituationen skønnes at blive vedvarende, dvs. når den pågældendes fremtidsudsigter efter forgæves forsøg med anden støttende indsats må bedømmes således, at det vil være nødvendigt at yde en løbende økonomisk hjælp til underhold, går den pågældende over til varig hjælp efter bistandslovens § 43.